

означава, че Хитов от втората половина на 60-те и през 70-те години е същият онзи стихийен бунтар и хайдутин, който в един момент напуска дома си и отива в планината, защото не е в състояние повече да живее като роб и намира свобода и възможност да наказва злосторниците над народа си в хайдушкото движение.

Оттук логично следва, че няма исторически и фактически основания Панайот Хитов да бъде третиран с подценяване, понякога с отрицание, само поради факта, че се занимава главно с четите чак до освобождението на България и да се омаловажава неговата роля като патриот, революционер и изключителна личност, каквито са малцина в българското революционно движение и през Възраждането изобщо.

Въпреки ценното биографично изследване на К.Косев, в литературата продължават да господстват неверни, принижяващи личността и делата на П.Хитов твърдения и характеристики. Натрупани са предубеждения, които безкритично се повтарят в различни варианти. Освен незачитането на изворите от и за него, предубедеността към Хитов се подхранва постоянно от фалшивия и научно несъстоятелен подход към голямата тема "Левски", за изтъкването на чиято роля, понякога съзнателно, понякога без авторите да си дават сметка за това, всички негови предшественици и съдейственици, включително Раковски и Каравелов още повече Хитов, са омаловажавани и непълноценно оценявани, обикновено с натрапчиво противопоставяне на неговото дело и приноси на тези и на всички останали. Съвсем излишен за толкова ярка и безспорна личност като Левски и изобщо антиисторичен и в разрез със законите на науката, този подход има крайно вредни резултати за историческата адекватност на създаваните чрез подобна погрешна методика на предубедени тълкувания, създава неверни представи за личности, явления и събития. Той е довел до редица заблуждения и за П.Хитов. Нему се признава без колебания хайдутството, а по-голямата част от пътя му на революционер се поставя в повечето случаи под съмнение и му се приписват слабости и грешки, каквито или не съществуват в този вид, в който се представят, или са третирани едностранчиво, без съобразяване с по-широк кръг извори, или пък не се прави опит да бъдат разяснени и обективно преценени. Ще се спра само на някои подобни случаи, както и на някои неизяснени моменти от живота и дейността на П.Хитов, които са криво тълкувани или се отминават без внимание, а се нуждаят от допълнителни проучвания.

* * *

По хронологически ред първият недостатъчно изследван въпрос е този за промяната, която настъпва във вижданията и участието му в революционното движение поради собственото му развитие и под въздействието на идеите и инициативите на Г.С.Раковски. Направеният тук анализ на спомените на войводата очертава началната фаза на този процес и той трябва да бъде продължен, но за това тук нямаме възможност. Ще отбележим само, че разказът на Хитов за онова време, т.е. за 1861-1863 г., съдържа безспорни данни за тези години като фаза, когато про-